

№ 68 (7609) ● 1994 сэл бэс ыһыа 11 күнэ, Субуота ● Сэһаната—46 солкуобай 15 харчы.

Кэрэчээн Василлеса?
А. Шуккин түбэринтэ.
(РИТА—ССТА)

Үн-харчы өртүгүн ман-
нык кырымчык кэмгэ,
уустук баламанында би-
ыги пайиңиштахтарбытын
көмөлөһөллөрүгэр ыгыр-
былпыт, муһыах уурааы-
тахсыбыта. Ол эрэри
хамсаанын, дьыгыс тычыы
букатын көстүбөт. Тэри-
тэ үзүннүтөрө эрө 100
тыһ солк, сагаллаан 200
тыһ солк, дьыри харчы
унулар. Атыстар тиэтэй-
бэтэр. Ариаһа, республи-
ка көмөлөһүө, потребсоюз
бөйөтө мөхсөн кордун
дизен кэтих санаа, бөлө-
нө бөрт буохуу баһыйбар
быһаылаах. Маганыһы-
нар кураанахсыйдахтары-
на, айдаараиччылар, ки-
рииптиэлээччилэр ол кэ-
нэ бүгүн хайдах быһаа-
рылган дьаһалымматарын
эмнэ ойдоно, буруйутат-
на үлүстэниэхтэрэ, өйдүү-
рүмүкүтүк өртүлэрэ өлүү
харчыларын угуохтара,
көмөлөһүөхтэрэ дьин са-
наанан уоскутунабыт.

К ИБН эрэ барытын дыйлыбата этэнтэ буолбат. Олох дьин уустук. Ол сээрэгин, ханна да курдук, бийиги улууспутугар көрүүтэ-хараыйыта суох хаалбыт дьоннор элбэхтэр. Билигин маныык 121 киһи учуокка ылылыына уонна бу үлэ салгыы ытыллар. Көрүүтэ-хараыйыта суох

Көрүүтэ-харайгыта суох хаалбыттар... Туһааннаахха дэлэлээх нэдээннээх буолуодай?!. Кинилэргэ дыһаларыттар тийиэн быһаччы нөмөнү оҕорор сулууска бийиэхэ алта сыллардыта тэрилдибит. Отчолорго бу дыһалааҥа анаан туруоруллубут икки үлэниг аҕыс кинини "көрбүт-харайбыт, 1990 сылтан Елизавета Петровна Борисова уонна Мария Семеновна Оконешникова үлэлээбиттэр, эмээттиччэ кийиэхэ нөмөнү оҕорбуттар. Бу сулууска кэпсээн, былырынгыттан 15 үлэниг буолбут. Оттон бидигтөө, манньык үлэниг анаастарын туруорсубатах Чакир, Төлөй, Соловьев уонна Кытаанах эһиликтэртэрттэн ураты бары сирдэри хабап, 24-лэр.

Социальный өвөбүд улуустаабын управленийтын бу сүхүбүн старина Е. П. Борисова үлэтнгер олус наадьара таһыттан даданы кесте сылдьарга дылы. Кини кыһамныгынан сулуусла ити үлэһиттэрэ баы сөптөөх дьон сүүмэр-дөннүлэр.

— Байнхэе эбааннхэстэ-
ригэр бөринилээхтик сы-
һамнаһар дьон эрэ үлэ-
лиллэра наада. Сааһыран
олово биабит, аһаҕас, ама-
рах, дууһалах, аһыныгас
сүрөхтэх дьон. Чычырбас
майгылзах киһи табыллы-
бат. Санаа баттыыр, кыр-
даҕас дьону кытта үлэ-
лиирэ уустуу. — диир Ели-
завета Петровна.

Мавна минь соціальный
үлэһиттэр отделениеларын

старшайны бэйэтэй туу-
нан адыгах талыг этиэхин
баварабын, Елизавета Пет-
ровна урууну холхотгах-
тары, рабочайдары, оболо-
ру да нхтары ухуншук,
элбөхтн үлэлэбн кизг
билилдэх, үөрөхтээх-сэй
дымлаах специалист, пе-
дагог, салайааччы буолар
дизн. Ол холото үлэнттэ-

Социальный
Жэтэн
жүндү

рин булууга эмиз үрдүк
эппэтиниз турууралдубуз.

Эдэвчиндэстэриг ас хооноо тутуй? Көрүүтэ-хара-ймыта суох хаалбаат киһи оловун бары өртүнэн хаач-чыйа сатааһын. Эттахха эрэ судургу, оттон толо-руох диэтэххэ, бэрт тү-бүнтээх уонна ыарахан да-баны сорун. Сордогун а-аһынаахха, ол — оттор ма-старын, иһэр муустарын тыйтарын, дьилларгэр өрөмүөнү ыттым, онуоха матырыйааллары булуу, аһыыр астарын, дьыл кэ-миннэ көрөн сүрүн таҥаһы-сабы, араас табаардары атыыдаһан арааһын, эми-нэн-томунан хааччыһын, дьээнн хомуйууга, суу-йууга-сотууга, ас астааһын-га тиниэ араас өрүттээх кыһаллаларын толуйуу, нэпсэтин-ипсэтин, араады-тын-саргэхситин, туһаан-наах тарилтэлэргэ туруор-сууларын тирнэрдии... Урут кыамматтар сорох наадыйыһыларын тигурово-най хамаандаһар, оскуола-лар үөрэнээччилэрэ толо-роор эбит буоллахтарына, билигин олшук аны сэдэх. Ордун Чурапчы сэлэниинэ-тигэр.

Үгэс быһытынан бас-

тын үлэһиттэрин кимнээх-
тэрий дьаа ыйытыыта
старшай барыларын дьа-
вэтталыан багарар. Ол-
эзэрки киһи киниттэн ор-
дор, чорбойор. Онон, бас-
татаан, Одьулуустан эмчит
идэллэх, бисэ киһини көр-
өр Елена Николаевна
Дьячновскаяны бэлэттир.
Соторутаабыта кини үлэ-

тін отчуоттатым нурдук
истэн биһирээбиттэр, хай-
даабыттар. Чурапчы сө-
лөһүннээтэттэн төрдүс сы-
лын сүрээни ууран, бары
кыһамнытын биэрэн үлэ-
лэир Мария Семёновна
Оконешникованы, Мария
Петровна Новгородованы,
Евдокия Михайловна Ма-
нарованы, Эльвира Алек-
сеевна Павлованы, Сылан-
тан Түөһэни, Барэни, Ула-
хан Куолу хабан сыралалар
Анисия Васильевна Голо-
зованы, Холдобеттон Ани-
сия Афанасьевна Иванова-
ны, Волугуртан Елена
Петровна Саввинаны сы-
лаас тылларынан ахтар.
Ону даҕатан үлэлэрэ на-
рахан дыонун аһынан, дол-
гуйан этэр. Холобур, М. П.
Новгородовада сыһыарыл-
лыбыттартан биир дьыба-
ры кийи—ниболитт. Со-
рохтор суордан-таллах ды-
но...

Тэрэшиннээрэ, тэрнийл-
лэрэ үчүгэй, Улууэ киния-
нээбилэр хас нэдиэлэ сэрэ-
дэтин ахсын мустан үлэлэ-
рин быланньыллар, көп-
сэтэллэр. Сылдыр дьонно-
рун зайы икки өртүтүн
днэвинги үлэлэтэллэр, ону
старшайдар бэрбээрэ-
ллиэ Салайааччы нэи-

лизаторга тахсигталыр
Орэмгөөн эгнэ нурдм үлэ-
хан нээмэйдээх үлдөөргэ
нүүстэрнэ холбоуулар

— Үлсбитгэр күчүмэбэй
элбэх Олортон сүрүннэрэ
— бөсхө өнгөрөр өнгөлөрбү
түгэр көрүүлэр үп санаа
хоту тэксэн исптэ. Инпи
гынан, хайыахпытыл, көр
дөһөн-ааттаһан быһы
дьоммор сорохторугар өт
тук маһы нэс киллэртэрби
тим, өттөн тэлэбүрүн, ха
да мөлүйүөн солкуобайы
аныаха дээрэ өссө да
кыайан биэрбэһкэ олоро
бун, — диир Елизавета Пет
ровна. — Байа дьомо буолан
итинниң кемелелэ сатыыр
салиһааччыларга махтап
быт улахан.

Күүс-көөгө, өбөлүд-тирэх үлэңиттэрэ... Кырдьар сзасна советох хаалбыттарга кэзгинилээх, күндү дьон... Кинилэргэ наадыһы ханна барыһа! Одохпут хаамытынан сылыктаахтаах, ол өсө нүүһүрэн да иһиэх быһымылаах, Ол да иһин буоллаа, маллы улуус-путугар Төмүлүтэвди ОПТУ-та чопчу буулаа бэлэмниир социальнай үлэңиттэр отделение лара аһыллан үлэлээн эрэр уонна ону бүтөрбүт бастагы харыҥачылары сир аайы тардаһан үтүө тускулларын толорбутунан бардылар. Бу үөрэхтэрин бүтүрэн кэлэн бийиэхэ бэлэбүт кыыспыт Светлана Аммосова Аладарга, кини иһиппит Лия Гоголева Чурапчы сэлэнньэтигэр үлэлэрин үчүгэйдик сагалатылар. «Манын аналлаах бэлэмнээх сана кадрдар бийигини солбуһан иһиэхтэрэ, онтон үөрүүххэ эрэ сон», — дият түмүтөр бүтүн байыттан тутулуктаагы үтүө суобастахтын толорго дууһулар коллектив салайааччыта Е. П. Борисова.

Семен ДАНИЛОВ.

Таатта үрэх
хочотугар

Эдэр туристар слеттарыгар

Азыхаа хонхуугаар эрэллэх судьдлаар
Таата үрэх биэр кэрэ гуттардлар. Кубок дээх
хочотугар оё-уруу сангата оёуолалар хамгадлара
айманна, нүсүү-салсы, бары да эрэх-гурах корал-
лар.

Бастаан күн нэгжэ слету үөрүүлэхтин аһын буолла, довордохуу кутаата умайда. Курактэһин былааһын былырыангы кыайыллаах — Бодотогоскуолатын хамаандата кетэхтө. Болтонгдор көһөрүллэ сылдьар кубоктарын, бадар, төттөрү ылааһабыт дигэн Нөгүө күнүгэр сарсыарда 9 чаастан саамий ыарахан көрүнгө — сатын туризм техникатыгар курактэһин сабаланина. Мадна хас биһирдин оскуола хамаандата мадларын-салларын, былатарын-тунахтарын сүгэ сылдьан араас мөһөйдэри аастылар. Карта ылаат, хамаандадар утуу-субуу этаптарга баран истилэр.

Мао Цзе-дун төрөөбүтэ 100 сыла туотуугугар Пекингэ тариллибт бийстанкалартан биридэстэрингэ кини сизэ Мао Сяньюй, эбэттэтэ араспаанньатын, дьуһуну утумнаабыт 175 см үрдүктээх, 100-кээ чугаһыыр киллэ ыһааһыннаах уол (хаартыска) сырытта. Китай народнай университетын бүтэрэн, баран, билигин аспирантурада үөрэнэр. Мао Цзе-дун историяны таптыыра, сизэ эмээ. Аныгы кэм ухуу дьовун ахсааныгар, бастатан, эбэттин киллэрэр.

БА—РИТА—ССТА түүхэрийдэрэ

●

● *Аба дайду сэриитигэр Кыайыы 50 сылын көрсө* ●

КИНИЛЭР БЕРЛИНИ ЫЛСЫБЫТТАРА

Түүрт уон тобус сүл анараа өртүгэр немецкэй халабырдыттар арбахтара — Берлин нуорат ыам ийын 2 күнүгэр бэриммитэ, Оччолорго кини айигэр уонна таһыгар чугас билиһи оройуонтан кимнээх кыттымын ылбы. тарын ахтан аһарыабын. «Өстөөбү арбабар тизэрдэн кыайыахха диири!» дииэ ытыгыры бэара буолбаат. Ол иһин буюулунар бары Берлин штурмалааһынна кыттар үгүө бадалаахтара. Ону кимнээх толорбуттарай?

1. Протодияконов Гаврил Дмитриевич — старший сержант, артиллерист, 8-с гвардейская армия изкэти-гар сыдыан Сталинградтан Берлингэ тийсисбитэ, Устэ баанырбыта. Үс тосүд «Хорсунгун иһин», «Сталинград оборонатын иһин», «Варшаваны босхолоонун иһин» медалларынан, Ада дойду сэринтин бастакы степеннэх орденнэан наҥараадалааммыта. Дойдугар Алаварга эртиллэн баран 1974 сыллаахха өлбүтэ.

2. Флегонтов Семен Дмитриевич — старший лейтенант, сапер, Москва анныгтан Берлингэ тийшэ 8-с гвардейский армия изыкыгэр сылдын сэриилэспитэ, биридэ бааһырбыта, 6 бойбуой орденнаах, иккис «Кызыл Знамя» ордены Берлин нини дырсыһыта ылбыта, «Москва оборонатын нини», «Варшавагы босхолоонун нини» медаллардаах. Быйыл 19-с сылын Дьомуускай куораттаагы ветераннар сэбиэттэрин председателинэн үлэлиир.

3. Кривошапкин Роман Христофорович — старший лейтенант, рота командира, 1935-е уонна 287-е стрелковой дивизиялар а сулууспалаабыта, 1939 сылтан армияга сылдьан сэригэ 5 тогуз бааһырбыта. Ага

дойду сэрлэнтн бастахы уонна илүүс степеннэрдээх
орденнардаах. «Праганы босхолоһун иһин» медал-
лаах. Дойдугуар эртүүлэн баран 1985 сыллаахха
өлбүтэ

4. Марков Илья Иванович — Мэлдэхсигтэн торут-
таах, старшай сержант, 29-с стрелковай корпус 73-с
стрелковай дивизиньтаг уонна 413-с стрелковай
полкатыг сулууспахамыта, гүөрт тогүд бааһыры-
та. Аба дойдү сэринтия бастакы, инис степеннэр-
дэх, Кэһыл Сулус орденнарынан, «Хорсуун иһин»,
«Кенигсберг иһын иһин» медалларынан наһараа-
ламыта Дойдуутар эриилэн баран Дьокуускай
куоранка 1992 сыллаахха өлбүтэ.

5. Попов Гаврил Иванович — сержант, сапер. Ачбагартан төрүүтгэх, 6-с танковай корпус 3-с армитын 120-с гвардейский тусга сапернай батальонугар сулуусалаабыга үс тогүл бааһырбыга. Аба дайду саригитан илгис степеннээх, ижн Ийһыл Сулус орден нарыһан, «Хорсунун ижн» медалынан нагараадаламмта. Дойдугар эргилэн баран 1983 сылаахха өлбүтэ.

6. Коркин Петр Васильевич — гвардия старшей лейтенанта, 356-с. 75-с стрелковой дивизияларга сулуусналабыта. Бигрдэ баайрыбыт. Кыһыл Сулус орденнаах. «Варшаваны босхолообун иһин» медаллаах. Кини 1959 сыллаахха Вүлүүгэ олбут. Бэйэтэ Мугудайтан төрүттээх.

7. Днодоров Прокопий Иванович—кавалерист, 2-е кавалерийской корпус 4-е гвардейской туспа разведкалыр дивизионугар сулууспалабыта. Сөрүни Москва аныттан сагаан баран алуу минимитинэн

Элбэ өрүскэ диэри тийбэтэ. Кыһыл Сулус орденынан, «Хорсунун иһин» медалынан наҕараадаламмыта. Бэйэтэ Болугуртан төрүттээх. 1943 сыллаахха ыараханымк бааһырбыта, кини 1983 сыллаахха дойдутугар ылдьан өлбүтэ.

8. Сняцев Иннокентий Михайлович — артиллерист. Мугудай. Курсав товойго аатырбыт Поныри станцияны кемүскэнигэ. Дойдугар кэлэн 1985 сыллаахха олбута. Кыһыл Сулус орденнана, «Хорсунун иһин», «Варшаваны босхолоонун иһин» медалларынан наҕараадалааһыта.

9. Попов Василий Пахомович — лейтенант, танкист. 12-е танковой корпус 57-е танковой полкатынгар сулууспалаабыта. Иккитэ бааһырбыта, контузияламыта. Ада бодду сэрэгтин иккис степеннээх орденнаах. Соловьев наһилиэгинтэн төрүттээх. Билигин Дьоксуунайга олорор.

10. Пахомов Василий Андреевич — минометчик, 53-с корпус 294-с минометный полкатыгар сулууспалаабыта. Кыһыд Сулус орденнаах, «Хорсунун инин», «Бойсбуй үтүөлэрин инин», «Варшаваны босхолоһун инин» медаллардаах. Кытаанахтан төрүттээх, дойдутугар 1984 сыллаахха олбута.

11. **Захаров Николай Егорович** — Төлөйгө төрөөбүтэ, 67-с, 35-е стрелковдй полкаларга сулууспалабыта. Албан аат үнүс степенн орденнаах, «Варшаваны босходоолун ийин» медалдаах. Чурапчы сэлэннэтигэр олорор.

12. **Поталов Константин Дмитриевич** — старший лейтенант, 148-с гвардейской авиационной полка кисталин докумуоншары ырытааччынан үлэ-лээн Сталинградтан Берлингэ тиниэ сөрһилэспитэ. Белолобскай ийиндизиттэн торуттаах. «Хорезун ийин» медаллаах. Билигин Дьокуускайга олорор.

13. Абрамов Сергей Федорович — Волугур. Кавалерист, 5-с кавалерийской, 585-с стрелковой полка.

1 этапта Таатта үрэбин баа муоста оностон олон сымната-халтыта суох туорааһын буолла. Судьуна хонтуруолун аннынан бары 11 хамаандалар аастыттарыттан ордух үтүгэйдик Чурапчы спортивнай интернат-оскуолатын, Сылан, Болтоно хамаандалара бэлэттэннилэр.

Салгыы краеведение этабын, картаны устууну, ханааһын тайнары ыһаан хаамаан үрэби туорааһыны, быа көмөтүнүн түһүүнү-тахсыыны, азмутунан сөйкө хаамыһы, быаан страховнааһын ууну көһөн туорааһыны ааһыталаан, барыта 8 км сири хаамаан, хамаандалар биир-биир фиништинилэр. Этаптар судьялары түмүктээһиннэринэн, бу көрүгүгэ интернат-оскуола хамаан-

дата эрэллээхтик бастаата. Иккинчи сыланнар, үсүһү болтонолор маан үөрдүлөр-көтүлөр.

Иккис көрүгүнүн туристар мөһөйдөрдөөх балаһыны түргэниик туорууртар күрөхтөөтүлэр. Мянна сыланнар анардастын аатырдылар, этабы 19 мүнүүтэтэн эрэ арыый ордугунан түмүктээтүлэр. Хатылалар иккис интернат-оскуолалар үһүс буоллулар.

Кырааһы үөрэтэр конкурсе экологическай хайыскалаахтык барда. Хамаандалар бэрэстэбинэллэргэ планкаты көмүскээтүлэр, болуурустарга эплээтээтүлэр. Уопсай түмүккэ Хатылы хамаандата чөр-бойдо.

Туристар слет иһиннээһи үс күннээх походтарын очуотутар Сылан, Болто-

но, интернат-оскуола хамаандаларын очуоттара бастакы, иккис, үһүс миэстэлэри үлэһинилэр.

Лааһары оностуу дьоруударын көрүүгэ-ким төһө анал тэриллээтэ, туттан хартан олоруута, эмэ-томо, медицинскэй бидингэ учуоттанылар. бу көрүгүгэ күрөхтөөһүнү үс күн түмүгүнэн таһаарыллына. Онуоха болтонолор бастаатылар, сыланнар иккис, интернат-оскуолалар үһүс миэстэни ылдылар.

Үһүс түмүктүүр күнүгэ хайысханы булан сүүрүүгэ күрөхтөөһүн буолла, онуоха бэриллибит хайысханы уолаттар 7, кыргыттар 5 хонтуруолунай пууннары булуохтаахтар. Хааччактыыр биризмэтэ—2 чаас.

Старт бариллан, эдэр спортсменнар биирдик мү-

һүүтөнэн арыттанан карта ылан тыада иһирэн, 104 оро сүтэн хаалыталаатылар. Биир чааһы ааһыах мүнүүтэ ааһыах 4-с иһиннэн хоннубут интернат-оскуола хамаандатын иһитана Вася Филатов собуе-соботоһун фиништинир. Кини 7 дууну барыларын булан картатыгар бэллээтэбит. Дьэ, маладьыас! Балаачча буолан баран Хатылы үөрөнөөччилэрэ Ершовалар финишэ тахсаллар. Эмиэ пууннары барыларын булбуттар. Тилэх баттаһа Люба Пахомова (интернат-оскуола) кэлэр, 30-с иһиннэн стартабыт буолан, биризмэтэ Хатылы спортсменналарынааһар быдан ордуу. Түмүккэ уолаттаран 7-лэрэ, кыргыттаран уонтан тахсалара эрэ бары пууннары була-

ры ситиһиттар. Биризмэтэ-рытэн лаппа сабарыһан, Вася Филатов уонна Люба Пахомова чемпионнааһылар иһиннэн анал биризмэтэ-рытэн наһараадаланылар.

Үс күннээх эрийсилаах кириэни түмүгүнэн I миэстэни спортивнай интернат-оскуола хамаандата эрэллээхтик ылла. Иккис Сылан, үһүс Болтоно оскуолаларын хамаандалара таһыстылар.

Кубок хайааһыныан буолбут интернат-оскуола хамаандата улуус чыбын көмүскүү эдэр туристар республикатааһы сэттэ-рыгар кытта Дьонуускайга барыа. Күннээх ситиһини баһарабыт!

Николай ПАХОМОВ,
күрөхтөөһүн кылаабынай судьята.

«Бизнес Уик» сурунаал нүмэрдэриттан биирдэстэ-ригэр 1993 сыллааһы «Дизайны тусарыы иһин» бачуоттаах мэтээли ылымт Америка компанияларын ааттара бачээттэннэ. Конструктор чертежттан бэлэм бородууксуйаа диэри тас көрүгү кичэйи көнөрү техникаһы өһөһүк, холбур, дириктэрнай эрэни-ли эбэтэр автомобиль двигателин, искусство айым-нытыгар кубулулар, ол үрдүнэн үлэһин дьоруу үрдүк буолар.

Бу түһэригэ: «Байод-жестор» компания иһе-нэрдэринэн уонна «Зиба дизайн» компания дизай-нердарынан айымныбыт «Байоджестор» кытта кик-кэлээстэһинэ, биирдэ эрэ туттулар ширдэ даһаны олус эргэ, кирдээх, ол иһин сэрэхтээх курдук кестер. Сөл буолар изомөйдөөх эмп ыгыллымыт углекислай газ көмөтүнэн барыһа тиригитин нөгүө-мтэн киллэриилэр. Инъек-тор кыһыл көмүс мэтээли ылла.

РИТА—ССТА түһэригэ.

(«Бизнес Уик» сурунаал).

Элбэһи онгорор кыах баар

Уматыллыбыт кир-пиччөөтөн тутууну ха-йа баһарар улууска ытыааха сөл. Метал-тан атын матырыйаал института хайыһы-үйө күһүн тутуу олохтоох матырыйаалын бэлэм-нир дьоруу престэри биэрэрин мектиһинер пластиновой турбата иһигэр уу хааллаһына да кыһын тоһомт, 50 снл устата туох да буолбат. Билигин уче-найдар, спонсордар көмөлөрүнэн онук турбалары онгорор сн-бы бырайыактык сн-дыаллар.

СИА.

ЭКЗАМЕННАРТАН СОНУННАР

Чурапчы иккис сүһүөх оскуолатын IX кылааһын үөрэнээччилэрэ, 92 оро, Николай Якутский «Саас үһүсүтэ» айымнытыгар аахпыттан суруйууга эк-замен туттардылар. Аа-быллыбыт теһст ис хоһо-онун толору, чопчу би-эригэ уонна грамматика-да туһунан сыаналар ту-руорулуннулар. Онно 15 үөрэнээччи иһиннээригэр «биз» сыанада, 44 оро иккиснээригэр «түөрт» сыанада үлээттилэр. IX «а» кылаастан Федорова Кеша уонна Захаров Ва-ня экзаменга киирэн наадалааһынан аахпыт-лар.

Диринг орто оскуолатын III кылааһын 31 үө-рэнээччи саха тылыгар диктант суруйдулар. Те-матта «Куоска уонна нуту-лах». Үс оро «3», 7 оро

«4» сыаналары, онтон атыттар бары «5» сыа-ны ыллылар. Киилэри учууталлар А. Н. Ивано-ва уонна А. И. Платонова үөрэтэллэр. IX кылаастар-га саха тылыгар аахпыт-тан суруйууга 36 үө-рэнээччи экзамен туттарда. Диринг олоһорун бу пред-меткэ опьттаах учуутал Л. П. Сысолитина үө-рэтэр. Туйгун сыаналарга 9 оро үлээтэ, иһин оро экзамены кыһын ааспыт-лар. Анемподистова Д., Артунова Л., Кожурова С., Степанова У. орду-к үтүгэй бэлэмнээхтэрин көрдөрдүлэр. Эмиэ бу ос-куола үөрэнээччилэрэ бэ-йэлэрэ баһаларынан тэлэ-ылан омон тылыгар эк-замен туттардылар. Ан-глийскэй тылы талан ыл-быт олоһортон Пинигин Кеша туйгун сыанада, 4

үөрэнээччи «түөркэ» эп-пиччөөтүлэр. Францу-скэй тылы талыттартан Степанова Ира туйгун сыананы ылла.

Амма орто оскуолаты-гар саха тылыгар аахпыт-тан суруйууну 14, өйтөн суруйууну 2 оро толорду-лар. Аахпыттан суруйуу-га Кузьмин Владик, өй-төн суруйууга Кожурова Нада «5» сыаналары ыл-лылар.

Оскуола XI кылааһын үөрэнээччилэрэ нуучча тылын литературатыгар, геометрияда, историяда, биологияда, саха литера-туратыгар экзаменнары туттарыахтара. Билигин турутууан нуучча лите-ратуратын 9 оро туттар-быттан Сергеева Тоня, историяны Абрамов Се-ма, биологияны Кожуро-

ва Амина, саха литерату-ратын Артемьева Айта туйгунта туттардылар.

Төрдүс «а» кылаас оро-лоро диктаны 100 быры-һын суруйдулар, 56,2 бырыһааннара хаачысты-бада үлээттилэр.

К. Х. Х.

Субу күнүгэ улуус бары оскуолаларыгар эк-заменнар ситиһилээхтик ытыллылар. Сорох оро-лор бары предметтэргэ-ччэ биллээхтэрин көрдө-рөдлөр. Оттон начальнай кылаастар бүтүлэр. Үрдү-кү кылаастар экзамена-рын тугаһаттылар. Оскуо-ланы бүтэрээччилэр сал-гыы ханна үөрэнэ барал-ларын толкуйдуулар.

А. ЯКОВЛЕВА,
үөрэх улуустааһы ун-равленнетын методига.

ларга сулууспалаабыта, үс төгүл баһырыбыта. «Хор-сунун иһин», «Москва оборонатын иһин», «Варша-ваны босхолоһун иһин», «Киев оборонатын иһин» медаллардаах. Эргиллэн кэлэн баран 1981 сыллаахха өлбүтэ.

14. Гермогенов Гаврил Степанович—Болугур, 18-с уонна 882-с стрелковай полкаларга сулууспалаабыта. 1945 снл ыам ыйын 2 күнүгэр Берлингэ иһиннээх баһырыбыта, Билигин Мындааһыга олоһор.

15. Фомин Николай Васильевич—926-с, 207-с полкаларга сулууспалаабыта. 1945 снл ыам ыйын 2 күнүгэр Берлингэ баһырыбыта, Дойдугар эргиллэн баран 1987 сыллаахха өлбүтэ.

16. Рязанский Кирилл Николаевич—Одьулуун, 149-с стрелковай полкада сулууспалаабыта. «Хору-нун иһин» медаллаах, 1991 сыллаахха өлбүтэ.

17. Сергеев Дмитрий Лазаревич—252-с стрелковай дивизия 932-с стрелковай полкатыгар уонна 187-с туспа ротада сулууспалаабыта. «Бойбуой үтүөлэрин иһин», «Сталинград оборонатын иһин», «Варшаваны босхолоһун иһин» медаллардаах. Дойдугар 1974 сыллаахха өлбүтэ, бэйэтэ Соловьев нэһилиэгиттэн тө-рүттээх.

18. Лыткин Василий Сергеевич—Алаартан төрүт-тээх, 25-с дивизия 2-с туспа артиллерийскэй полка-тыгар, 16-с сапернай биригээдэ сулууспалаабыта. Үс төгүл баһырыбыта. «Бойбуой үтүөлэрин иһин», «Варшаваны босхолоһун иһин» медаллардаах. Би-лигин Дьонуускайга олоһор.

19. Минаров Гаврил Николаевич—Сылан, Кав-карист, сапер, 16-с сапернай биригээдэ сулууспа-лаабыта. «Варшаваны босхолоһун иһин» медаллаах. Дойдугар 1945 снл атырдьах ыйыгар эргиллэн ба-ран, ита снл ылдыан өлбүтэ.

20. Захаров Роман Егорович—Кытаанах, Гвардия сержана, минометчин. Кини 467-с уонна 78-с мино-

метнай полкаларга сулууспалаабыта. «Хорсунун иһин», «Бойбуой үтүөлэрин иһин», «Праганы бос-холоһун иһин», «Киев оборонатын иһин» медаллар-даах. Дойдугар эргиллэн кэлэн 1982 сыллаахха өлбүтэ.

21. Дорофеев Афанасий Яковлевич—Хайахсыт, Бастакы гвардейскэй танковай армия 186-с туспа ротатыгар сулууспалаабыта. «Бойбуой үтүөлэрин иһин», «Варшаваны босхолоһун иһин» медаллардаах эргиллэн кэлэн баран 1971 сыллаахха өлбүтэ.

22. Протодаконов Николай Михайлович—Хоптобо, Кини 17-с туспа хайыһар биригээдигэр, 4-с танко-вай биригээдэ, 166-с зенитнай артиллерийскэй полкада сулууспалаабыта. «Хорсунун иһин», «Вар-шаваны босхолоһун иһин» медаллардаах, үс төгүл баһырыбыта. Билигин Дирингэ олоһор.

23. Викторин Егор Гаврильевич—Чакыр, Идэтинэн шофер, биллэнтэ түбөһэ снллыбыта. 222-с туспа стрелковай, 408-с Гданьскэй стрелковай полкаларга сулууспалаабыта. Билиэнтэн босхолоһон баран Бер-лин иһин сэрингэ кыттыбыта. Кини дойдугар 1979 сыллаахха хомолтолоохтук олохтон туораабыта.

24. Петров Прокопий Спиридонович—Болугуртан төрүттээх. «Социализм суода» ханьанки 1945 снл ыам ыйын 23 күнүгэр «Берлинтен сурунтар» дивигэ Р. Е. Захаров, П. С. Петров иһин баттаабыттар этэ. Урут П. С. Петров туһунан истибат эүйбит. Аны итинни ааттаах биниги оройуонга соботох кини эрэ, омон докумуону итэһэйбит. Прокопий Спиридонович 58-с ыт сыардьаһын снлдан үлэһин санитарнай подразделениеда сулууспалаабыт. Дойдугар кэлэн 1983 сыллаахха өлбүтэ.

25. Марнов Илья Петрович—сапер, 878-с туспа корпус Александр Невскэй орденнаах Рославскэйда-ады батальонулар сулууспалаабыта. Албан аат үһүс степенэ, Ада дойдуга сэрингиттэн иһикс степенэ. Кыһыл

Сулус орденнарынан наһараадалаабыт. Кини 1945 снл муус устар 18 күнүгэр Одер—Шпрее ханаал иһин кыргыһыта геройдуу охтубут.

26. Максимов Петр Николаевич—Одьулуун, Кини 143-с гвардейскэй Кыһыл ээмиллэх Одесскай стрел-ковай полкада сулууспалаабыт, 1945 снл муус устар 28 күнүгэр Берлин куораты ылар иһин кыргыһы-га өлбүт.

27. Красильников Егор Егорович—Кини бастакы хомуурга ыгырыллан баран ыараханнан баһыран төһүбүтэ. Кэниги, 1944 сыллаахха, доруобой аа-тыран лиякстаан барыта уонна Берлин ылар иһин кыргыһыта өлбүт. Ханьык эрэ наһараадада түһ-риллибитэ туттарыллыбатах.

Сэрингэһэ снлдан биллэнтэ түбөспит уонна бос-холоһон баран кыһыны көннөттөн Берлингэ сулуус-палаабыт үс кинилээхпит.

—Захарова Вера Кирилловна—летчик, ПО-2 само-летууан иһини кирбинни туораан партизанаарга кө-тө снлдан сууларыллыбыт. Төрөппүттэрэ Кытаанах нэһилиэгин дьону, Билигин кини Исков куоракка олоһор.

—Васильев Сергей Осипович—Хоптобо, Кини 19-с хайыһар биригээдигэр уонна Берлингэ Телегин комендатуратыгар сулууспалаабыт. Дойдугар кэлэн 1974 сыллаахха өлбүт.

—Иванов Михаил Алексеевич—Соловьев нэһи-лиэгиттэн төрүттээх. Кини 184-с стрелковай полкада Сталинград туһайыһынан сэринлээспит, 149-с стрелковай полкада кыттан Хариков куоракка биллэ-түбөспит, 1945 сыллаахха саас босхолоһон Берлин-гэ сулууспалаабыт. Дойдугар кэлэн 1980 сыллаах-ха өлбүт.

Өстөөх ардаһын түөрэ сүргэйбит дьоммутунан ки-нилэр буолаллар.

Иван ПАВЛОВ.

